

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

кафедра соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності

Навчально-наукового
інституту педагогіки і психології

Світлана КОНДРАТЮК

28 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОФІЛАКТИКА
ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ

галузь знань 23 Соціальна робота
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 231 Соціальна робота
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Соціальна робота
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(назва)

мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією ННІПП
28 серпня 2024 р.
Голова _____
Юлія БОНДАРЕНКО, доктор
педагогічних наук, професор

СУМИ 2024

Розробники:

КЛОЧКО Олексій Олександрович, кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри соціальної роботи і менеджменту
соціокультурної діяльності.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи і
менеджменту соціокультурної діяльності

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 року.

Завідувач кафедри
канд. пед. наук, доцент

Анжела ПОЛЯНИЧКО

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОФІЛАКТИКА
ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	бакалавр	Нормативна	
		Рік підготовки:	
IV -й		IV -й	
Семестр			
VII-й		VII-й	
Лекції			
26 год.		2 год.	
Практичні, семінарські			
28 год.		2 год.	
Самостійна робота			
64 год.	118 год.		
Консультації:			
2 год.	-		
Вид контролю: залік			
Загальна кількість годин – 120			

1. Мета і завдання навчальної дисципліни «Соціально-педагогічна профілактика девіантної поведінки»

Метою викладання навчальної дисципліни полягає у підготовці майбутніх фахівців до практичної реалізації основних засад державної політики щодо соціально-педагогічної профілактики девіантної поведінки.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Соціально-педагогічна профілактика девіантної поведінки» має між предметні та міждисциплінарні зв'язки з іншими навчальними дисциплінами: «Вступ до спеціальності та деонтологія»; «Соціальна педагогіка»; «Основи соціальної роботи»; «Соціальна молодіжна політика»; «Технології соціально-педагогічної діяльності»; «Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах»; «Соціально-педагогічна робота в закладах освіти»; «Гендерна педагогіка»; «Політологія»; «Соціологія»; «Вікова та педагогічна психологія» та іншими.

3. Результати навчання за дисципліною

Знання	ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності соціального забезпечення або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
	ПРЗ 1	Демонструє знання та розуміння основ соціальної роботи і соціального забезпечення, в тому числі з урахуванням гендерного підходу.
	ПРЗ 2	Знає принципи реалізації державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення.
	ПРЗ 3	Знає основи юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення.
	ПРЗ 5	Знає психолого-педагогічні основи соціальної роботи і соціальної допомоги.
	ПРЗ 7	Знає форми, методи і засоби здійснення соціально-правового захисту різних вікових і соціальних груп населення.
	ЗК 1	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК 4	Здатність працювати в команді.
	ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК 6	Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
ЗК 7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	
Уміння	ПРУ 2	Використовує нормативно-правову базу системи соціального захисту населення.
	ПРУ 7	Уміє виявляти потреби різних верств населення та розробляти відповідні програми соціального захисту щодо їх вирішення
	ПРУ 8	Самостійно здійснює пошук інформації з різних джерел для розв'язання фахових задач.

	ПРУ 10 ПК 2 ПК 3	<p>Ефективно працює як індивідуально, так і у складі міждисциплінарної команди фахівців.</p> <p>Здатність аналізувати існуючу нормативно-правову базу здійснення соціальної роботи та соціального забезпечення в Україні і за кордоном.</p> <p>Розуміння основних потреб і прав вразливих груп населення та здатність надавати консультації з питань їх соціального захисту.</p>
Комунікація	ПРК 1 ПРК 2 ПРК 3	<p>Володіє основами професійної мовленнєвої культури у процесі взаємодії з різними віковими і соціальними категоріями населення.</p> <p>Пояснює фахівцям і не фахівцям стратегію соціального розвитку людства і шляхи вирішення глобальних соціальних проблем. актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні України.</p> <p>Здатний до ефективної комунікації в процесі навчання теорії і практики соціального забезпечення.</p>

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A	Студент виявляє особливі творчі здібності, уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, уміє використовувати набуті знання й уміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування й нахили.
B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
C	Студент уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.
D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.
F	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
FX	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Розподіл балів

Поточний контроль															Разом	СУМА
Розділ 1.										Розділ 2.						
T1	T2	T3	T4	T5	T10	T11	T12	МК1	T13	T14	T15	T18	T20	МК2		
Поточний контроль															85	100
4	4	4	4	4	4	8	8	13	4	4	4	4	4	12		
Контроль самостійної роботи															15	
1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	2	2			

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку/екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контроль за видами діяльності студентів здійснюється шляхом поточного оцінювання знань, періодичним контролем по тестах, модульної контрольної роботи після засвоєння ними розділу, а також оцінювання ІНДЗ. За результатами суми усіх видів робіт виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами і ECTS.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. ДЕВІАНТНА ПОВЕДІНКА ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА.

Тема 1.1. «Девіантна поведінка: поняття, сутність, особливості»: поняття девіантної поведінки підлітків, її особливості, причини; характеристика груп чинників девіантної поведінки; види девіантної поведінки; поняття девіанта; класифікація за детермінацією поведінки; класифікація девіантів за провідними мотивами.

Тема 1.2. «Важковихованість як передумова виникнення девіантної поведінки»: сутність та взаємозв'язок понять «важковихованість», «правопорушник», «злочинець», «педагогічна занедбаність»; зміст, ознаки і форми прояву важковихованості; типи і рівні важковихованості; гендерно-вікові аспекти важковихованості.

Тема 1.3. «Психолого-педагогічна характеристика підліткового віку»: загальна характеристика, опис реакцій і фаз підліткового віку; поняття підліткової кризи, її особливості; акцентуації характеру підлітків.

Тема 1.4. «Вплив сім'ї на формування девіантної поведінки»: Характеристика типології сімей: характеристика неблагополучних сімей; типи неправильного сімейного виховання; види батьківських ролей; насилля в сім'ї по відношенню до дітей як передумова їхньої девіантності; втечі дітей і підлітків із дому і шляхи їх запобігання: основні напрями соціально-педагогічної роботи з проблемними сім'ями.

Тема 1.5. «Девіантність як риса поведінки підлітків, що відхиляється»: фактори ризику девіантної поведінки; мотиви девіантної поведінки; захисні психологічні механізми та їх роль у формуванні девіантної поведінки; поняття неформальних підліткових груп; загальна характеристика типології неформальних підліткових груп; характеристика окремих антисоціальних груп.

Тема 1.6. «Адиктивна поведінка як особлива форма девіантної поведінки»: поняття, причини; класифікація видів адиктивної поведінки їх характеристика.

Тема 1.7. «Делінквентна поведінка як форма девіантної поведінки»: поняття, сутність, особливості, причини.

Тема 1.8. «Злочинність неповнолітніх як соціально-педагогічна проблема»: соціально-педагогічна характеристика злочинності неповнолітніх в Україні; детермінанти злочинності неповнолітніх: (негативний вплив сім'ї; недоліки у шкільному вихованні; незайнятість суспільно-корисною справою; негативний вплив мікросередовища; вади у діяльності правоохоронних органів щодо профілактики злочинності неповнолітніх); нормативно-законодавча база в роботі з неповнолітніми правопорушниками.

Тема 1.9. «Типи кримінальної та делінквентної поведінки підлітків»: кримінальні психологічні типи; типи делінквентної поведінки підлітків на основі її спрямованості.

Тема 1.10. «Агресивна і суїцидальна поведінка: сутність, причини, профілактика»: агресивна поведінка, загальні особливості агресивності підлітків; суїцидальна поведінка, її закономірності; типологія суїцидів; превентивні аспекти суїцидальної поведінки.

Тема 1.11. «Обдарованість як особлива форма девіантної поведінки»: поняття здібності, задатків і нахилів, таланту, обдарованості, специфічні особливості; досвід діяльності Сумського обласного центру позашкільної освіти і роботи з талановитою молоддю; досвід професійної діяльності освітніх закладів раннього розвитку.

Тема 1.12. «Специфічні форми девіантної поведінки»: проблема дитячої і підліткової проституції та її профілактики; агресивність неповнолітніх і шляхи профілактично-корекційної роботи; дромоманія як особлива форма девіантної поведінки; загальні особливості бродяжництва і жебрацтва, основні шляхи профілактично-корекційної роботи; вандалізм як особлива форма девіантної поведінки, шляхи запобігання вандалізму; поняття асоціальної, аномальної та неадекватної поведінки, головні ознаки, шляхи попередження; поняття деструктивної поведінки, основні її типи, шляхи попередження; конфліктна поведінка неповнолітніх: поняття, головні ознаки, особливості запобігання; проблема жорстокого поводження над тваринами неповнолітніх: поняття, загальні особливості, причини, шляхи подолання; проблема догхантерів; проблема дитячої і підліткової проституції та її профілактики; профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом.

Розділ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ.

Тема 2.1. «Соціальна профілактика девіантної поведінки як аспект соціальної політики»: поняття соціальної профілактики девіантної поведінки; види соціальної профілактики девіантної поведінки; психолого-педагогічна діагностика та рання профілактика відхилень у поведінці школяра; принципи, напрями, методи педагогічної корекції поведінки важковиховуваних; поняття профілактичної програми; складові профілактичних програм; типологія профілактичних програм; використання спеціальних подій соціокультурної діяльності і у профілактиці девіантної поведінки; поняття соціального партнерства у профілактиці девіантної поведінки; завдання профілактичної роботи системи служб соціальної роботи; досвід діяльності соціальних служб з профілактики девіантної поведінки; організаційно-педагогічні засади виховної роботи з неповнолітніми правопорушниками на рівні органів місцевого самоврядування.

Тема 2.2. «Зарубіжний досвід соціально-педагогічної профілактики девіантної поведінки»: профілактика адиктивної, делінквентної, злочинної, суїцидальної поведінки у країнах Північної Європи; у країнах Західної Європи; у країнах Центральної Європи і пострадянського простору; у країнах Північної Америки.

Тема 2.3. «Соціально-педагогічна профілактика адиктивної поведінки неповнолітніх»: використання інноваційних підходів, інтерактивних методик, ігрових форм, спеціальних подій соціокультурної діяльності у здійсненні соціально-педагогічної профілактики адиктивної поведінки (у презентаційних формах і стилях).

Тема 2.4. «Соціально-педагогічна профілактика делінквентної і злочинної поведінки неповнолітніх»: використання інноваційних підходів,

інтерактивних методик, ігрових форм, спеціальних подій соціокультурної діяльності у здійсненні соціально-педагогічної профілактики делінквентної поведінки (у презентаційних формах і стилях).

Тема 2.5. «Основи професійної діяльності з розвитку здібностей і талантів неповнолітніх»: використання інноваційних підходів, інтерактивних методик, ігрових форм, спеціальних подій соціокультурної діяльності у здійсненні соціально-педагогічної роботи по розвитку здібностей і талантів наповнолітніх (у презентаційних формах і стилях).

Тема 2.6. «Профілактична робота з агресивною і суїцидальною поведінкою неповнолітніх»: характеристика заходів профілактики і корекції агресивної поведінки підлітків; заходи профілактики та корекції суїцидальної поведінки підлітків (у презентаційних формах і стилях).

Тема 2.7. «Основи соціально-педагогічної профілактики з різними девіаціями»: використання інноваційних підходів, інтерактивних методик, ігрових форм, спеціальних подій соціокультурної діяльності у здійсненні соціально-педагогічної профілактики різних девіацій (у презентаційних формах і стилях).

Тема 2.8. «Використання методу кейсів у соціально-педагогічній профілактиці девіантної поведінки»: аналіз кейсу, відпрацьованого студентами самостійно, обговорення програм роботи з випадком, розроблених кожним із студентів; вирішення кейсів, пов'язаних із кожної формою девіантної поведінки.

6.2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.		Самост.р	Лекції	Практ.	Лабор.
Розділ 1.										
ДЕВІАНТНА ПОВЕДІНКА ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА										
Тема 1.1. «Девіантна поведінка: поняття, сутність, особливості».	14	4	2			9	6			6
Тема 1.2. «Важковихованість як передумова виникнення девіантної поведінки».	12	2	2			9	6			6
Тема 1.3. «Психолого-педагогічна характеристика підліткового віку».	2		2				6			6
Тема 1.4. «Вплив сім'ї на формування девіантної поведінки».	10		2			9	6			6
Тема 1.5. «Девіантність як риса поведінки підлітків, що відхиляється».	2		2				6			6
Тема 1.6. «Адиктивна поведінка як особлива форма девіантної поведінки».	2	2					6			6
Тема 1.7. «Делінквентна поведінка як форма девіантної поведінки».	2	2					6			6
Тема 1.8. «Злочинність неповнолітніх як соціальна проблема».	10	2				9	6			6
Тема 1.9. «Типи кримінальної та делінквентної поведінки підлітків».	10	2				9	6			6
Тема 1.10. «Агресивна і суїцидальна поведінка: сутність, причини, профілактика».	2		2				5			5
Тема 1.11. «Обдарованість як особлива форма девіантної поведінки».	2		2				5			5
Тема 1.12. «Специфічні форми девіантної поведінки».	2		2				7	1		6
Розділ 2.										
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ										
Тема 2.1. «Соціальна профілактика девіантної поведінки як аспект соціальної політики».	14	4	2			9	6			6
Тема 2.2. «Зарубіжний досвід профілактики девіантної поведінки».	10		2			10	6			6
Тема 2.3. «Соціально-педагогічна профілактика адиктивної поведінки неповнолітніх».	2		2				6			6
Тема 2.4. «Соціально-педагогічна профілактика делінквентної і злочинної поведінки неповнолітніх».	4	4					6			6

Тема 2.5. «Основи професійної діяльності з розвитку здібностей і талантів неповнолітніх».	2	2					6					6
Тема 2.6. «Профілактична робота з агресивною і суїцидальною поведінкою неповнолітніх».	2	2					6					6
Тема 2.7. «Основи соціально-педагогічної профілактики з різними девіаціями».	4		4				7		1			6
Тема 2.8. «Використання методу кейсів у соціально-педагогічній профілактиці девіантної поведінки».	4		2		2		6					6
Усього годин	120	26	28		2	64	120		2			118

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Тема та зміст лекції з висвітленням основних її питань	К-сть годин	К-сть годин
Розділ 1. ДЕВІАНТНА ПОВЕДІНКА ЯК ОСОБЛИВИЙ ВИД ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ			
1	«Девіантна поведінка: поняття, сутність, особливості»: поняття девіантної поведінки підлітків, її особливості, причини; характеристика груп чинників девіантної поведінки; види девіантної поведінки; поняття девіанта; класифікація за детермінацією поведінки; класифікація девіантів за провідними мотивами.	4	
2	«Важковиховуваність як передумова виникнення девіантної поведінки»: сутність та взаємозв'язок понять «важковиховуваність», «правопорушник», «злочинець», «педагогічна занедбаність»; зміст, ознаки і форми прояву важковиховуваності; типи і рівні важковиховуваності; гендерно-вікові аспекти важковиховуваності.	2	
3	«Адиктивна поведінка як особлива форма девіантної поведінки»: поняття, причини; класифікація видів адиктивної поведінки їх характеристика.	2	
4	«Делінквентна поведінка як форма девіантної поведінки»: поняття, сутність, особливості, причини.	2	
5	«Злочинність неповнолітніх як соціально-педагогічна проблема»: соціально-педагогічна характеристика злочинності неповнолітніх в Україні; детермінанти злочинності неповнолітніх: (негативний вплив сім'ї; недоліки у шкільному вихованні; незайнятість суспільно-корисною справою; негативний вплив мікросередовища; вади у діяльності правоохоронних органів щодо профілактики злочинності неповнолітніх); нормативно-законодавча база в роботі з неповнолітніми правопорушниками.	2	
6	«Типи кримінальної та делінквентної поведінки підлітків»: кримінальні психологічні типи; типи делінквентної поведінки підлітків на основі її спрямованості.	2	
Розділ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ			
7	«Соціальна профілактика девіантної поведінки як аспект соціальної політики»: поняття соціальної профілактики девіантної поведінки; види соціальної профілактики девіантної поведінки; поняття профілактичної програми; складові профілактичних програм; типологія профілактичних	4	

	програм; поняття соціального партнерства у профілактиці девіантної поведінки; використання спеціальних подій соціокультурної діяльності і у профілактиці девіантної поведінки.		
8	«Соціально-педагогічна профілактика делінквентної і злочинної поведінки неповнолітніх»: використання інноваційних підходів, інтерактивних методик, ігрових форм, спеціальних подій соціокультурної діяльності у здійсненні соціально-педагогічної профілактики делінквентної поведінки (у презентаційних формах і стилях).	2	
9	«Основи професійної діяльності з розвитку здібностей і талантів неповнолітніх»: використання інноваційних підходів, інтерактивних методик, ігрових форм, спеціальних подій соціокультурної діяльності у здійсненні соціально-педагогічної роботи по розвитку здібностей і талантів неповнолітніх (у презентаційних формах і стилях).	2	
10	«Основи соціально-педагогічної профілактики з різними девіаціями»: використання інноваційних підходів, інтерактивних методик, ігрових форм, спеціальних подій соціокультурної діяльності у здійсненні соціально-педагогічної профілактики різних девіацій (у презентаційних формах і стилях).	4	
Загалом		26	

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть годин	К-сть годин
1	Тема 1.1. «Девіантна поведінка: поняття, сутність, особливості».	2	1
2	Тема 1.2. «Важковиховуваність як передумова виникнення девіантної поведінки».	2	
3	Тема 1.3. «Психолого-педагогічна характеристика підліткового віку».	2	
4	Тема 1.4. «Вплив сім'ї на формування девіантної поведінки».	2	
5	Тема 1.5. «Девіантність як риса поведінки підлітків, що відхиляється».	2	
6	Тема 1.10. «Агресивна і суїцидальна поведінка: сутність, причини, профілактика».	2	
7	Тема 1.11. «Обдарованість як особлива форма девіантної поведінки».	2	
8	Тема 1.12. «Специфічні форми девіантної поведінки».	2	
9	Тема 2.1. «Соціальна профілактика девіантної поведінки як аспект соціальної політики».	2	
10	Тема 2.2. «Зарубіжний досвід соціально-педагогічної профілактики девіантної поведінки».	2	
11	Тема 2.3. «Соціально-педагогічна профілактика адиктивної поведінки неповнолітніх».	2	
12	Тема 2.7. «Основи соціально-педагогічної профілактики з різними девіаціями».	4	1
13	Тема 2.8. «Використання методу кейсів у соціально-педагогічній профілактиці девіантної поведінки».	2 2 год конс	
Загалом		28	2

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	К-сть годин	К-сть годин
	Тема 1.1. «Девіантна поведінка: поняття, сутність, особливості».	9	6
	Тема 1.2. «Важковиховуваність як передумова виникнення девіантної поведінки».	9	6
	Тема 1.3. «Психолого-педагогічна характеристика підліткового віку».		6
	Тема 1.4. «Вплив сім'ї на формування девіантної поведінки».	9	6
	Тема 1.5. «Девіантність як риса поведінки підлітків, що відхиляється».		6
	Тема 1.6. «Адиктивна поведінка як особлива форма девіантної поведінки».		6
	Тема 1.7. «Делінквентна поведінка як форма девіантної поведінки».		6
	Тема 1.8. «Злочинність неповнолітніх як соціально-педагогічна проблема».	9	6
	Тема 1.9. «Типи кримінальної та делінквентної поведінки підлітків».	9	6
	Тема 1.10. «Агресивна і суїцидальна поведінка: сутність, причини, профілактика».		5
	Тема 1.11. «Обдарованість як особлива форма девіантної поведінки».		5
	Тема 1.12. «Специфічні форми девіантної поведінки».		6
	Тема 2.1. «Соціальна профілактика девіантної поведінки як аспект соціальної політики».	9	6
	Тема 2.2. «Зарубіжний досвід соціально-педагогічної профілактики девіантної поведінки».	10	6
	Тема 2.3. «Соціально-педагогічна профілактика адиктивної поведінки неповнолітніх».		6
	Тема 2.4. «Соціально-педагогічна профілактика делінквентної і злочинної поведінки неповнолітніх».		6
	Тема 2.5. «Основи професійної діяльності з розвитку здібностей і талантів неповнолітніх».		6
	Тема 2.6. «Профілактична робота з агресивною і суїцидальною поведінкою неповнолітніх».		6
	Тема 2.7. «Основи соціально-педагогічної профілактики з різними девіаціями».		6
	Тема 2.8. «Використання методу кейсів у соціально-педагогічній профілактиці девіантної поведінки».		6
Загалом		64	118

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: «Центр учбової літератури», 2009. 208 с.
2. Важковиховуваність: сутність, причини, реабілітація : навчальний посібник для соціальних педагогів та практичних психологів освітніх закладів / за ред. О. М. Полякової. Суми: «Університетська книга», 2009. 346 с.
3. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / 2-ге вид., за заг. ред. проф. І. Д. Зверєвої. Київ, Сімферополь: Універсам, 2013. 536 с.
4. Завацька Л. М. Технології професійної діяльності соціального педагога : навчальний посібник для ВНЗ. К.: «Слово», 2008. 240 с.
5. Клочко О. О. Профілактика адиктивної поведінки дітей та молоді у контексті підготовки майбутніх соціальних педагогів : монографія. Суми: ФОП Наталуха А. С., 2013. 172 с.
6. Профілактично-корекційна робота з підлітками девіантної поведінки : навчальний посібник до тренінг-курсу / В. В. Корнещук, М. О. Волошенко. Одеса: видавець Букарєв Вадим Вікторович, 2015. 130 с.
7. Сєдих К. В., Моргун В. Ф. Делінквентний підліток : навчальний посібник / 2-е вид., доп. К.: «Слово», 2015. 272 с.
8. Соціальна педагогіка : підручник / за ред. проф. А. Й. Капської. К.: «Центр навчальної літератури», 2003. 256 с.
9. Соціальна педагогіка: теорія і технології : підручник. / за ред. І. Д. Зверєвої. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 316 с.
10. Соціальна робота : короткий енциклопедичний словник. Кн. 4. К.: ДЦССМ, 2002. 536 с.
11. Технології соціально-педагогічної роботи : навчальний посібник / за заг. ред. А. Й. Капської. К., 2000. 372 с.

Допоміжна

1. Ветошкін С. О. Пенітенціарна педагогіка в теорії і практиці : монографія. М., 2004. 320 с.
2. Журавель Т. В. Соціально-педагогічна робота з неповнолітніми в установах пенітенціарної системи // Соціальна педагогіка : навчальний посібник / за ред. О. В. Безпалько. К.: «Академвидав», 312 с.; С. 217 – 236.
3. Змановская Е. В. Девиантология : учебное пособие. М.: «Академия», 2003. 288 с.
4. Кондрашенко В. Т. Девиантное поведение у подростков : учебное пособие. Минск: Беларусь, 1988. 207 с.
5. Кримінальний кодекс України : Закон України від 01.09.2001р. №2341-III.
6. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11.07.2003р. №1129-IV.
7. Кушнарьов С. Причини та умови розвитку злочинності неповнолітніх // Соціальна педагогіка: теорія і практика. 2008. №1.

8. Кушнар'єв С. В. Злочинність неповнолітніх: думка населення й експертів // Соціальна педагогіка: теорія і практика. 2008. №2.
9. Лукашевич М. П. Соціальна робота (теорія і практика) : підручник. К.: «Каравела», 2009. 368 с.
10. Максимова Н. Ю. Кримінальна поведінка як наслідок соціальної дезадаптації // Психологія девіантної поведінки : навчальний посібник. К.: Либідь, 2011. С. 188–192.
11. Мардахаєв Л. В. Социальная педагогіка : ученик. М.: «Гардарики», 2006. 269 с.
12. Нагорна А. М., Беспалько В. В. Профілактика наркоманії серед підлітків : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: «Абетка-НОВА», 2001. 68 с.
13. Пальчевський С. С. Соціальна педагогіка : навчальний посібник. К.: «Кондор», 2005. 560 с.
14. Педагогічні умови ресоціалізації злочинців / В. М. Синьов, О. В. Беца. К.: МП «Леся», 1997. 272 с.
15. Психология подросткового и юношеского возраста / Ф. Райс, К. Долджин / пер. с англ. Е. И. Николаева. СПб: Питер, 2010. 816 с.
16. Розвиток центрів відновного правосуддя в громадах : посібник / Коваль Р., Прокопенко Н., Каневська Л. та ін. К., 2008. 87 с.
17. Соціальна педагогіка : підручник / за ред. проф. А. Й. Капської. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 256 с.
18. Социальная работа в уголовно-исправительной системе : учебное пособие / под общей ред. Ю. И. Калинина. Рязань, 2006. 355 с.
19. Соціальна робота з неповнолітніми, які перебувають у місцях позбавлення волі / авт.-упоряд. : О. В. Беца, О. В. Вакуленко, І. М. Дубиніна / за ред. В. М. Синьова. К., 2003. 222 с.
20. Шакурова М. В. Методика и технологии работы социального педагога : учебное пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. М.: Издательский центр «Академия», 2002. 272 с.

Інформаційні ресурси:

1. Міністерство внутрішніх справ [офіційний сайт]. URL: www.mvs.gov.ua
2. Міністерство охорони здоров'я України [офіційний сайт] / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.moz.gov.ua
3. Офіційний вісник України [офіційний сайт] . URL: www.ovu.com.ua
4. Державне підприємство «Українська правова інформація» [офіційний сайт]. URL:www.pravinform.gov.ua
5. Слово і діло : [офіційний сайт]. URL:<http://www.slovoidilo.ua/publikacii/infografika>.
6. Varota [офіційний сайт]. URL:<http://varota.com.ua>.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Конспекти лекцій.
2. Інструктивно-методичні матеріали до семінарських (практичних) занять.

3. Комплексні контрольні роботи.
4. Електронні презентації до лекційних занять.
5. Навчальні відео, документальні та авторські програми.

Інструктивно-методичні матеріали до семінарських (практичних) занять

Семінарське заняття №1

Тема 1.1. ДЕВІАНТНА ПОВЕДІНКА: ПОНЯТТЯ, СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ (2 години)

Мета: розширити, узагальнити та систематизувати знання студентів з проблеми девіантної поведінки як особливого виду соціальних проблем суспільства.

Теоретичні питання:

1. Поняття девіантної поведінки підлітків, її особливості, причини.
2. Загальна характеристика видів девіантної поведінки.
3. Поняття адиктивної поведінки, її особливості, причини.
4. Загальна характеристика хімічних форм адиктивної поведінки.
5. Загальна характеристика нехімічних форм адиктивної поведінки.
6. Загальна характеристика проміжних форм адиктивної поведінки.
7. Характеристика груп чинників девіантної поведінки.
8. Поняття девіантна, делінквента. Класифікація за детермінацією поведінки.
9. Класифікація девіантів, делінквентів за провідними мотивами.

Практичне завдання:

1. Скласти опорну схему за темою «Види девіантної поведінки» і показати місце адиктивної поведінки у структурі девіантної поведінки. Схему розробити і подати на перевірку на форматі А4 у роздрукованому вигляді.

Критерії оцінювання: усна відповідь (висвітлення теоретичного питання) на семінарському занятті оцінюється **від 1 до 4 балів**. Виконання студентами практичного(их) завдання(нь) оцінюється **від 1 до 4 балів**. Підсумкова кількість балів на семінарському занятті виставляється **за середнім арифметичним показником**. У випадку, коли студент не готовий до виконання зазначеного завдання, йому нараховується **0 балів**.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна: [3]; [6]; [7].

Додаткова: [2]; [3]; [4]; [5]; [7]; [14]; [15]; [16].

Семінарське заняття №2

Тема 1.2. ВАЖКОВИХОВУВАНІСТЬ ЯК ПЕРЕДУМОВА ВИНИКНЕННЯ ДЕЛІНКВЕНТНОЇ ПОВЕДІНКИ (2 години)

Мета: розширити, узагальнити та систематизувати знання студентів з проблеми важковихованості як передумови виникнення девіантної поведінки.

Теоретичні питання:

1. Сутність та взаємозв'язок понять «важковиховуваність», «правопорушник», «злочинець», «педагогічна занедбаність».
2. Зміст, ознаки і форми прояву важковиховуваності.
3. Типи і рівні важковиховуваності.
4. Гендерно-вікові аспекти важковиховуваності.
5. Самостійна робота по термінам (групи «важких» дітей (за І. Невським), типи важковиховуваних дітей (за Н. Максимовою)).

Практичні завдання:

1. Підготуватися до проведення рольові гри «Невербальні етюди». Студенти діляться на пари, беручі на себе роль неповнолітніх. «Неповнолітнім» роздають листівки, де написано фрази, які необхідно за допомогою жестів, міміки показати зміст, передати емоційний стан. Після виконання необхідно обговорити гру.

Критерії оцінювання: усна відповідь (висвітлення теоретичного питання) на семінарському занятті оцінюється **від 1 до 4 балів**. Виконання студентами практичного(их) завдання(нь) оцінюється **від 1 до 4 балів**. Підсумкова кількість балів на семінарському занятті виставляється **за середнім арифметичним показником**. У випадку, коли студент не готовий до виконання зазначеного завдання, йому нараховується **0 балів**.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна: [2]; [4]; [7].

Додаткова: [2]; [3]; [4]; [5]; [7]; [14]; [15]; [16].

Семінарське заняття №3

Тема 1.3. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ

(2 години)

Мета: схарактеризувати сутність та особливості девіантної поведінки, зокрема у підлітковому віці.

Теоретичні питання:

1. Підготуватися до написання тестування за питаннями тем розділу 1.
2. Загальна характеристика, опис реакцій і фаз підліткового віку.
3. Поняття провідного виду діяльності у підлітковому віці.
4. Поняття підліткової кризи, її особливості.
5. Акцентуації характеру підлітків.

Практичні завдання:

1. Заповнити таблицю:

Типи акцентуацій характеру	Характеристика поведінки	Фактори, що сприяють акцентуації

Скласти по окремій таблиці відповідно до авторських бачень А.Є. Лічко; М. І. Єнікеева.

Критерії оцінювання: усна відповідь (висвітлення теоретичного питання) на семінарському занятті оцінюється **від 1 до 4 балів**. Виконання студентами практичного(их) завдання(нь) оцінюється **від 1 до 4 балів**. Підсумкова кількість балів на семінарському занятті виставляється за **середнім арифметичним показником**. Виконання модульної контрольної роботи оцінюється **від 1 до 12 балів**. У випадку, коли студент не готовий до виконання зазначеного завдання, йому нараховується **0 балів**.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна: [1]; [2]; [3]; [5]; [7]; [8].

Додаткова: [2]; [3]; [4]; [5]; [7]; [14]; [15]; [16].

Семінарське заняття №4

Тема 1.4. ВПЛИВ СІМ'Ї НА ФОРМУВАННЯ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ (2 години)

Мета: розширити, узагальнити та систематизувати знання студентів з проблеми впливу сім'ї на формування девіантної поведінки.

Теоретичні питання:

1. Характеристика типології сімей.
2. Характеристика неблагополучних сімей.
3. Типи неправильного сімейного виховання.
4. Види батьківських ролей.
5. Насилля в сім'ї по відношенню до дітей як передумова їхньої девіантності.
6. Втечі дітей і підлітків із дому і шляхи їх запобігання.
7. Основні напрями соціально-педагогічної роботи з проблемними сім'ями.

Критерії оцінювання: усна відповідь (висвітлення теоретичного питання) на семінарському занятті оцінюється **від 1 до 4 балів**. Підсумкова кількість балів на семінарському занятті виставляється за **середнім арифметичним показником**. У випадку, коли студент не готовий до виконання зазначеного завдання, йому нараховується **0 балів**.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна: [1]; [2]; [3]; [5]; [7]; [8].

Додаткова: [2]; [3]; [4]; [5]; [7]; [14]; [15]; [16].

Семінарське заняття №5

Тема 1.5. ДЕВІАНТНІСТЬ ЯК ВИД ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ, ЩО ВІДХИЛЯЄТЬСЯ (2 години)

Мета: ознайомити студентів із факторами ризику девіантної поведінки, її мотиви, а також захисні психологічні механізми та їх роль у формуванні девіантної поведінки.

Теоретичні питання:

1. Фактори ризику девіантної поведінки.
2. Захисні психологічні механізми та їх роль у формуванні девіантної поведінки.

3. Поняття неформальних підліткових груп. Загальна характеристика типології неформальних підліткових груп.

4. Характеристика окремих антисоціальних груп (підготувати у формі електронної презентації):

- територіальні (дворові) групи;
- кримінальні групи;
- субкультура «АУЄ»;
- «мажори»;
- неонацисти, «скінхеди»;
- спортивні фанати;
- хакери;
- групи романтико-ескейпіського напрямку (потеромани; квадробери; емо; толкієністи; аніме; субкультура світу Марвел тощо) обрати одну за вибором;
- групи радикально-деструктивного напрямку.

5. Підготуватися до написання тестування за питаннями тем розділу 1.

Критерії оцінювання: усна відповідь (висвітлення теоретичного питання) на семінарському занятті оцінюється **від 1 до 4 балів**. Виконання студентами практичного(их) завдання(нь) оцінюється **від 1 до 4 балів**. Підсумкова кількість балів на семінарському занятті виставляється **за середнім арифметичним показником**. У випадку, коли студент не готовий до виконання зазначеного завдання, йому нараховується **0 балів**.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна: [1]; [2]; [3]; [5]; [7]; [8].

Додаткова: [2]; [3]; [4]; [5]; [7]; [14]; [15]; [16].

Семінарське заняття №6

Тема 1.10. АГРЕСИВНА І СУЇЦИДАЛЬНА ПОВЕДІНКА: СУТНІСТЬ, ПРИЧИНИ, ПРОФІЛАКТИКА (2 години)

Мета вивчення: ознайомити студентів із сутністю агресивної поведінки, проаналізувати особливості агресивних підлітків, схарактеризувати суїцидальну поведінку, її закономірності, визначити типологію суїцидів.

Теоретичні питання:

1. Поняття деструктивної поведінки; шляхи попередження.
2. Конфліктна поведінка: поняття, головні ознаки, особливості запобігання.
3. Поняття асоціальної, аномальної, неадекватної поведінки; головні ознаки, шляхи попередження.
4. Агресивна поведінка. Загальні особливості агресивних підлітків. Шляхи профілактично-корекційної роботи.
5. Заходи профілактики та корекції агресивної поведінки.
6. Суїцидальна поведінка, її закономірності. Типологія суїцидів. Превентивні аспекти суїцидальної поведінки.
7. «Групи смерті» у соціальних мережах: різновиди, особливості залучення. Основні шляхи попередження. Аналіз прикладів.

8. Аналіз «суїцидальних» ігор для дітей та підлітків.

9. Заходи профілактики та корекції суїцидальної поведінки.

10. Здійснити аналіз соціальних мереж і You Tube; знайти, виокремити, проаналізувати т.зв. «небезпечні челенджі» (де і з якою метою поширюються; які несе небезпеки, яка відповідальність).

11. Запропонувати альтернативні («позитивні», соціально спрямовані челенджі), які були поширені соціальними мережами чи у You Tube, чи авторські.

Критерії оцінювання: усна відповідь (висвітлення теоретичного питання) на семінарському занятті оцінюється **від 1 до 4 балів**. Виконання студентами практичного(их) завдання(нь) оцінюється **від 1 до 4 балів**. Підсумкова кількість балів на семінарському занятті виставляється за **середнім арифметичним показником**. У випадку, коли студент не готовий до виконання зазначеного завдання, йому нараховується **0 балів**.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна: [1]; [2]; [3]; [5]; [7]; [8].

Додаткова: [2]; [3]; [4]; [5]; [7]; [14]; [15]; [16].

Семінарське заняття №7

Тема 1.11. ОБДАРОВАНІСТЬ ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ (2 години)

Мета вивчення: ознайомити студентів із обдарованістю, досвідом діяльності соціально-орієнтованих установ, що працюють з обдарованою та талановитою молоддю.

Теоретичні питання:

1. Поняття здібності, задатків і нахилів, специфічні особливості.

2. Поняття таланту, обдарованості, специфічні особливості.

3. Проаналізувати досвід діяльності Сумського обласного центру позашкільної освіти і роботи з талановитою молоддю (у довільній презентаційній формі).

4. Проаналізувати досвід професійної діяльності освітніх закладів раннього розвитку (у довільній презентаційній формі).

Практичні завдання:

1. Скласти схему (алгоритм) розвитку задатків та нахилів, формування обдарованості у клієнта.

2. Використання ігрових технік.

Критерії оцінювання: усна відповідь (висвітлення теоретичного питання) на семінарському занятті оцінюється **від 1 до 8 балів**. Підсумкова кількість балів на семінарському занятті виставляється за **середнім арифметичним показником**. У випадку, коли студент не готовий до виконання зазначеного завдання, йому нараховується **0 балів**.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна: [1]; [3]; [5]; [6]; [7]; [8].

Додаткова: [3]; [4]; [9]; [11]; [12]; [13]; [14]; [17]; [20].

Семінарське заняття №8

Тема 1.12. СПЕЦИФІЧНІ ФОРМИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ (2 години)

Мета: ознайомитися та проаналізувати окремі соціальні проблеми, що супроводжують девіантну поведінку.

Теоретичні питання:

1. Дромоманія (бродяжництво) як особлива форма девіантної поведінки.
2. Загальні особливості жебрацтва, основні шляхи профілактично-корекційної роботи. Аналіз навчального відео.
3. Вандалізм як особлива форма девіантної поведінки, шляхи запобігання вандалізму. Соціальний проєкт у м. Суми.
4. Проблема жорстокого поводження над тваринами неповнолітніх: поняття, загальні особливості, причини, шляхи подолання. Проблема догхантерів.
5. Проблема дитячої і підліткової проституції та її профілактики.
6. Профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом.

Критерії оцінювання: усна відповідь (висвітлення теоретичного питання) на семінарському занятті оцінюється **від 1 до 8 балів**. Підсумкова кількість балів на семінарському занятті виставляється за **середнім арифметичним показником**. Виконання модульної контрольної роботи оцінюється **від 1 до 12 балів**. У випадку, коли студент не готовий до виконання зазначеного завдання, йому нараховується **0 балів**.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна: [1]; [3]; [5]; [6]; [7]; [8].

Додаткова: [3]; [4]; [9]; [11]; [12]; [13]; [14]; [17]; [20].

Розділ 2 ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ

Семінарське заняття №9

Тема 2.1. СОЦІАЛЬНА ПРОФІЛАКТИКА ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ЯК АСПЕКТ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ (2 години)

Мета: розширити явлення студентів про особливості, форми, методи і заходи профілактики девіантної поведінки підлітків.

Теоретичні питання:

1. Психолого-педагогічна діагностика та рання профілактика відхилень у поведінці школяра.
2. Принципи, напрями, методи педагогічної корекції поведінки важковиховуваних.
3. Характеристика видів соціальної профілактики девіантної поведінки.
4. Поняття профілактичної програми. Складові профілактичних програм. Типологія профілактичних програм.
5. Завдання профілактичної роботи системи служб соціальної роботи. Досвід діяльності соціальних служб з профілактики девіантної поведінки.

6. Організаційно-педагогічні засади виховної роботи з неповнолітніми девіантною поведінки на рівні органів місцевого самоврядування.

Практичні завдання:

1. Побудувати схему взаємодії соціального педагога у ході профілактичної роботи щодо осіб девіантною поведінки. Указати не лише суб'єктів взаємодії, а й позначити головні завдання і напрями співпраці.

2. Опишіть довід роботи соціально орієнтованих установ, які здійснюють соціальний захист і профілактику правопорушень серед неповнолітніх у місті й області.

Завдання виконати у будь-якій презентаційній формі.

Критерії оцінювання: усна відповідь (висвітлення теоретичного питання) на семінарському занятті оцінюється від 1 до 4 балів. Виконання студентами практичного(их) завдання(нь) оцінюється від 1 до 4 балів. Підсумкова кількість балів на семінарському занятті виставляється за середнім арифметичним показником. У випадку, коли студент не готовий до виконання зазначеного завдання, йому нараховується 0 балів.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна: [1]; [2]; [3]; [5]; [7]; [8].

Додаткова: [2]; [3]; [4]; [5]; [7]; [14]; [15]; [16].

Семінарське заняття №10

Тема 2.2. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРОФІЛАКТИКИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ

(2 години)

Мета: ознайомитися із провідним зарубіжним досвідом ведення профілактично-корекційної роботи із неповнолітніми правопорушниками і злочинцями у країнах світу.

Теоретичні питання:

1. Досвід ведення профілактично-корекційної роботи з неповнолітніми правопорушниками і злочинцями у країнах Північної Європи.

2. Досвід ведення профілактично-корекційної роботи з неповнолітніми адиктивною та суїцидальною поведінки у країнах Північної Європи

3. Досвід ведення профілактично-корекційної роботи з неповнолітніми правопорушниками і злочинцями у країнах Західної Європи.

4. Досвід ведення профілактично-корекційної роботи з неповнолітніми адиктивною та суїцидальною поведінки у країнах Західної Європи.

5. Досвід ведення профілактично-корекційної роботи з неповнолітніми правопорушниками і злочинцями у країнах Центральної Європи і пострадянського простору.

6. Досвід ведення профілактично-корекційної роботи з неповнолітніми адиктивною та суїцидальною поведінки поведінки у країнах Центральної Європи і пострадянського простору.

7. Досвід ведення профілактично-корекційної роботи з неповнолітніми правопорушниками і злочинцями у країнах Північної Америки.

8. Досвід ведення профілактично-корекційної роботи з неповнолітніми адиктивною та суїцидальною поведінкою у країнах Північної Америки.

Критерії оцінювання: усна відповідь (висвітлення теоретичного питання) на семінарському занятті оцінюється **від 1 до 4 балів**. Підсумкова кількість балів на семінарському занятті виставляється за **середнім арифметичним показником**. У випадку, коли студент не готовий до виконання зазначеного завдання, йому нараховується **0 балів**.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна: [1]; [2]; [3]; [5]; [7]; [8].

Додаткова: [2]; [3]; [4]; [5]; [7]; [14]; [15]; [16].

Семінарське заняття №11

Тема 2.3. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОФІЛАКТИКА АДИКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ НЕПОВНОЛІТНІХ (2 години)

Мета вивчення: узагальнити та закріпити знання і первинні уміння студентів організовувати та проводити заходи соціально-педагогічної профілактики.

Практичне завдання:

1. Використання інноваційних підходів, інтерактивних методик, ігрових форм, спеціальних подій соціокультурної діяльності (флешмобів, перформансів, освітньо-профілактичних акцій тощо) щодо привернення уваги громади до проблем адиктивною, злочинною поведінкою, жорстокого поводження над тваринами, а також здійснення їх соціально-педагогічної профілактики (у презентаційних формах і стилях). Підібрати/придумати кілька прикладів (5-6) таких заходів до кожної із визначених проблем.

Критерії оцінювання: усна відповідь (висвітлення теоретичного питання) на семінарському занятті оцінюється **від 1 до 4 балів**. Підсумкова кількість балів на семінарському занятті виставляється за **середнім арифметичним показником**. У випадку, коли студент не готовий до виконання зазначеного завдання, йому нараховується **0 балів**.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна: [1]; [3]; [5]; [6]; [7]; [8].

Додаткова: [3]; [4]; [9]; [11]; [12]; [13]; [14]; [17]; [20].

Семінарське заняття №12

Тема 2.7. ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ З РІЗНИМИ ДЕВІАЦІЯМИ (4 години)

Мета вивчення: узагальнити та закріпити знання і первинні уміння студентів організовувати та проводити заходи соціально-педагогічної профілактики.

Практичні завдання:

1. Використання інноваційних підходів, інтерактивних методик, ігрових форм, спеціальних подій соціокультурної діяльності (флешмобів,

перформансів, освітньо-профілактичних акцій тощо) щодо привернення уваги громади до проблеми вандалізму, жебрацтва, безпритульності, а також здійснення їх соціально-педагогічної профілактики (у презентаційних формах і стилях). Підібрати/придумати кілька прикладів (5-6) таких заходів до кожної із визначених проблем.

Критерії оцінювання: усна відповідь (висвітлення теоретичного питання) на семінарському занятті оцінюється **від 1 до 5 балів**. Підсумкова кількість балів на семінарському занятті виставляється за **середнім арифметичним показником**. У випадку, коли студент не готовий до виконання зазначеного завдання, йому нараховується **0 балів**.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна: [1]; [3]; [5]; [6]; [7]; [8].

Додаткова: [3]; [4]; [9]; [11]; [12]; [13]; [14]; [17]; [20].

Семінарське заняття №13

Тема 2.8. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ КЕЙСІВ У СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ПРОФІЛАКТИЦІ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ

(2 години + 2 год. консультація)

Мета вивчення: узагальнити та закріпити знання і первинні уміння студентів організовувати та проводити заходи соціально-педагогічної профілактики.

Теоретичні питання:

1. Використання методу кейсів у соціально-педагогічній профілактиці девіантної поведінки: аналіз кейсу, відпрацьованого студентами самостійно, обговорення програм роботи з випадком, розроблених кожним із студентів; вирішення кейсів, пов'язаних із кожної формою девіантної поведінки.

Критерії оцінювання: усна відповідь (висвітлення теоретичного питання) на семінарському занятті оцінюється **від 1 до 4 балів**. Підсумкова кількість балів на семінарському занятті виставляється за **середнім арифметичним показником**. У випадку, коли студент не готовий до виконання зазначеного завдання, йому нараховується **0 балів**.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна: [1]; [3]; [5]; [6]; [7]; [8].

Додаткова: [3]; [4]; [9]; [11]; [12]; [13]; [14]; [17]; [20].